

Interreg

ITALIA-SLOVENIJA

FORTIS

Progetto standard co-finanziato dal Fondo europeo di sviluppo regionale
Standardni projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj

D.3.3.2.3 Sporazum za spodbujanje javnega prevoza na čezmejnih območjih

Ta projekt podpira Program sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014-2020, financira pa ga Evropski sklad za regionalni razvoj. Namenjen je izboljšanju javnih prometnih povezav na čezmejnih območjih med Italijo in Slovenijo z inovativnimi rešitvami in olajševanju vzajemnega poznavanja področja registracije vozil.

Vsebina te publikacije ne odraža uradnega stališča Evropske unije. Za vsebino te publikacije je odgovoren njen avtor - PP2 (FJK).

Različica: Št. 1.0 (17.08.2022)

Avtor: PP2 – Dežela FJK

Kazalo vsebine

1	UVOD	3
2	SPORAZUM O SODELOVANJU.....	4
3	SEZNAM PRILOG	5

1 UVOD

Glavni cilj projekta FORTIS je aktiviranje tesnejšega in stalnega medinstitucionalnega dialoga med nosilci odločanja, menedžerji in javno upravo na čezmejni ravni o dveh glavnih projektnih temah: storitvah javnega prevoza in postopkih registracije vozil/izdaje vozniških dovoljenj.

Eden izmed razlogov, ki omejuje usklajevanje storitev na čezmejnih območjih, pogosto predstavlja pomanjkanje medinstitucionalnega sodelovanja in dialoga med glavnimi regionalnimi in lokalnimi deležniki. Takšne razmere državljanom v prvi vrsti otežujejo dostop do javnih storitev, kar skupaj s pomanjkanjem učinkovitih integriranih storitev na obmejnih območjih prispeva k upadanju števila prebivalcev na periferiji in podeželskih območjih in krepitvi preseljevanja na mestna območja.

V nasprotju s tem, kar je bilo prvotno načrtovano v izročku D.3.3.1.1, je bilo treba zaradi prednostne obravnave del, ki se izvajajo v okviru delovne skupine Promet, Energetika, okolje in prostorsko načrtovanje, spremeniti del postopka, predvidenega v metodologiji za vključevanje deležnikov. 26. januarja 2021 je bilo organizirano srečanje tega delovnega omizja Skupnega odbora Dežele FJK - Republike Slovenije za obravnavo nekaterih vprašanj v zvezi s prometnim sektorjem, s posebnim poudarkom tako na čezmejnih storitvah javnega prevoza kot na postopkih za nadzor nad težkimi tovornimi vozili. Glavni rezultat razprave, na kateri so med drugimi sodelovali tudi predstavniki Ministrstva za zunanje zadeve in Ministrstva za infrastrukturo Republike Slovenije ter predstavniki Direktorata za infrastrukturo in ozemlje dežele Furlanije - Julijske krajine, je bil sporazum o nadaljevanju dela na naslednjih področjih:

1. Storitve čezmejnega javnega cestnega prevoza v obmejnem pasu
2. Sofinanciranje čezmejnih železniških povezav vzdolž osi Videm/Udine–Trst/Trieste–Ljubljana (vlak CROSSMOBY)
3. Podaljšanje potniške železniške povezave Slovenskih železnic (SŽ) v Novi Gorici do goriške železniške postaje.
4. Javni čezmejni pomorski promet (Trst/Trieste–Koper).
5. Podaljšanje obdobja poskusne uvedbe integrirane vozovnice za avtobus in vlak na relaciji Trst/Trieste–Ljubljana
6. Čezmejni sodelovalni pristopi k nadzoru težkih tovornih vozil.

Izid omenjenega srečanja je utrl pot za vzpostavitev sklopa šestih čezmejnih tematskih delovnih omizij, temelječih na vsebini in dejavnostih projektov CROSSMOBY in FORTIS, vzpostavljenih na najvišji možni čezmejni institucionalni ravni (po enem za vsako izbrano temo, vključno z delovnima omizjema o čezmejnem javnem prevozu in o postopkih registracije vozil/izdaje vozniških dovoljenj); štiri izmed šestih so bila vezana na pričakovane dosežke projekta FORTIS, s čimer so na institucionalni ravni podprla pogovore o opredelitvi **Načrta za spodbujanje javnega prevoza na čezmejnih območjih (*Roadmap for promoting public transport in cross-border areas, D.3.3.2.2*)**, namenjenega spodbujanju javnih prometnih povezav na čezmejnih območjih.

Glede na rezultate srečanj teh tematskih delovnih omizij, ki so potekala v letih 2021 in 2022, z izjemo petega (o integrirani vozovnici za avtobus in vlak), ki doslej še ni bilo izvedeno, je bilo treba izvesti posvetovanje z deležniki v drugem koraku, ob tem pa dati prednost le omejenemu številu neposredno vključenih deležnikov. Delavnica deležnikov je bila posledično preložena na skrajno obdobje trajanja projekta FORTIS, znotraj navedenega okvirja Zaključne konference projekta, ki je potekala 7. junija v Trstu/Trieste in katere dnevni red je vključeval dve različni delavnici, namenjeni vključevanju, poleg vseh projektnih partnerjev, tudi povezanih partnerjev in deželnih/lokalnih deležnikov: delavnico deležnikov o storitvah čezmejnega javnega prevoza in delavnico deležnikov o preverjanju težkih vozil na kraju samem.

Na podlagi navedenih razlogov so vsebino memoranduma o spodbujanju javnega prevoza na čezmejnih območjih udeleženci tematskega omizja opredelili šele v zadnji fazi časovnice projekta FORTIS, pri tem pa so bili najprimernejši akterji na najvišjih institucionalnih ravneh, skupaj z vključitvijo vseh projektnih partnerjev, stalno obveščeni o napredovanju del, izvedenih v okviru navedenega tematskega omizja.

Organiziranih je bilo sedem srečanj tematskega delovnega omizja: dne 07. 09. 2021, dne 26. 10. 2021, dne 06. 12. 2021, dne 19. 01. 2022, dne 16. 02. 2022, dne 23. 03. 2022 in dne 15. 06. 2022.

Razprave, izvedene v okviru tega tematskega delovnega omizja, katerim so se pridružili glavni izvajalci storitev javnega cestnega prevoza na obeh straneh državne meje, so privedle do priprave osnutka »Sporazuma o sodelovanju med Ministrstvom za infrastrukturo Republike Slovenije in Avtonomno deželo Furlanijo - Julijsko krajino za načrtovanje in izvajanje trajnostnega čezmejnega sistema mobilnosti« (*Cooperation agreement between the Ministry of infrastructure of the Republic of Slovenia and the autonomous Region of Friuli Venezia Giulia for the planning and implementation of a sustainable cross-border mobility system*).

Prvotno zamišljen Memorandum o soglasju za spodbujanje javnega prevoza na čezmejnih območjih (D.3.3.2.3) je tako postal Sporazum o sodelovanju, ki predstavlja močnejšo obliko zaveze in način, s katerim bo mogoče začeti ponujati nove čezmejne storitve takoj ko bo sporazum podpisan z obeh strani.

2 SPORAZUM O SODELOVANJU

Na institucionalni dialog v okviru tematskega delovnega omizja »Storitve čezmejnega javnega cestnega prevoza v obmejnem pasu« (*Cross-border public transport by road along the entire border area*), organiziranega po začetku dejavnosti v okviru projekta FORTIS, je vplivala močna odločenost obeh delegacij in vseh ostalih vključenih akterjev/deležnikov, da presežejo težavo, ki jo predstavlja pomanjkanje čezmejnih javnih cestnih prometnih povezav, in pričnejo čim prej preizkušati resnične storitve.

Pozornost je bila najprej usmerjena na območje Gorice/Gorizia - Nove Gorice, kjer ponudba tovrstnih storitev že obstaja, vendar je neuravnotežena, pri tem pa so se sodelujoči oprli na idejo, da obstoječe linije ne le podaljšajo do prve avtobusne postaje onkraj državne meje, temveč da povežejo tudi intermodalna vozlišča in tako potnikom ponudijo možnost uporabe celotnega omrežja javnega prevoza sosednje države/regije po prečkanju državne meje s storitvijo javnega prevoza.

Nato so se osredotočili na idejo upoštevanja drugih glavnih prometnih osi na različnih območjih vzdolž meje, ob upoštevanju referenčnega okvira EU in nacionalnih pravil/predpisov.

Potreba po prenosu vseh vprašanj v vsebino pogodbe, priložnost, ki jo daje sam 25. člen uredbe (ES) št. 1073/2009 (21. 10. 2009), je omogočila začetek priprave osnutka takšnega sporazuma po šestem zasedanju omenjenega tematskega delovnega omizja, ki je bilo izvedeno 23. marca 2022, glede na dejstvo, da sta se strani dogovorili o možnosti enotnega dogovora o obmejnem pasu, ki zaobjema vse možne dosežke vzdolž čezmejnega območja.

Glede na besedilo osnutka sporazuma, ki je trenutno predmet obravnave obeh strani, se to nanaša na vzpostavitev skupnega čezmejnega sistema javnega prevoza, ki predpisuje metodologijo identifikacije, opredelitve in uveljavljanja čezmejnih storitev cestnega, železniškega in ladijskega prevoza za prebivalce, za katere sta odgovorni pogodbenici in ki se izvajajo v okviru pogodb o javnih naročilih storitev, ki jih bosta pogodbenici podpisali s svojimi izvajalci javnih storitev, katere je mogoče izvajati kot redne storitve in tudi kot prilagodljive storitve.

Glavni cilj sporazuma je krepitev trajnostne mobilnosti med Avtonomno deželjo Furlanijo - Julijsko krajino in Republiko Slovenijo z usklajenim načrtovanjem sistema javne mobilnosti ter opredelitvijo in izvajanjem storitev čezmejnega javnega potniškega prevoza.

Skupni cilji skupnega čezmejnega sistema javne mobilnosti so:

- gospodarski razvoj ozemelj in njihova okrepitev, vključno s turizmom;
- okrepitev socialnih odnosov;
- doprinos k uresničevanju evropskih, nacionalnih in regionalnih ciljev zmanjševanja emisij toplogrednih plinov;
- izboljšanje okoljske trajnosti na področju mobilnosti in prometa ter kakovosti zraka in akustičnega vpliva na ozemlja;
- izboljšanje ozemeljske dostopnosti in lokalnega sistema javnega prevoza;
- izboljšanje povezav s sistemom kolesarske mobilnosti, s posebnim poudarkom na glavnih kolesarskih poteh in glavnih privlačnih središčih;
- razvoj sistema integriranega transporta za oskrbo čezmejnega območja.

Priložen je osnutek sporazuma o sodelovanju (različica z dne 22. 05. 2022) v obeh uradnih jezikih.

3 SEZNAM PRILOG

1. Osnutek »Sporazuma o sodelovanju med Ministrstvom za infrastrukturo Republike Slovenije in Avtonomno deželjo Furlanijo - Julijsko krajino za načrtovanje in izvajanje trajnostnega čezmejnega sistema mobilnosti« (*Cooperation agreement between the Ministry of infrastructure of the Republic of Slovenia and the autonomous Region of Friuli Venezia Giulia for the planning and implementation of a sustainable cross-border mobility system*, različica z dne 22. 05. 2022) - v italijanskem jeziku
2. Osnutek »Sporazuma o sodelovanju med Ministrstvom za infrastrukturo Republike Slovenije in Avtonomno deželjo Furlanijo - Julijsko krajino za načrtovanje in izvajanje trajnostnega čezmejnega sistema mobilnosti« (*Cooperation agreement between the Ministry of infrastructure of the Republic of Slovenia and the autonomous Region of Friuli Venezia Giulia for the planning and implementation of a sustainable cross-border mobility system*, različica z dne 22. 05. 2022) - v slovenskem jeziku